

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quo tractatur de Ministro Sacramento Pœnitentiæ. Item de Sacramentis
Extrema Unctionis, & Ordinis

Bosco, Jean a

Lovanii, 1672

Concl. VI. Potest Regularis ex rationabili causa approbari pro certo tantùm loco, vel tempore, aut genere personarum. In una Diœcesi semel absolutè approbatus, nequit ibidem, nisi novâ superveniente ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73429)

CONCLUSIO VI.

Potest Regularis ex rationabili causa approbari pro certo tantum loco, vel tempore, aut genere personarum. In una Diocesi semel absolute approbatus, nequit ibidem, nisi nova superveniente causa, qua ipsas Confessiones concernat, per approbantem reexaminari & reprobari; & reprobatio aliter facta est invalida.

149. Quod Sacerdos secularis possit ex rationabili causa approbari pro certo tantum loco vel tempore, aut genere personarum, ab omnibus supponitur. Quod etiam Regularis, probatur ex communi praxi; ipsis Regularibus non contradicentibus. Ratio a priori, quia Trident. concedit Episcopis examen & approbationem tam secularium, quam Regularium; ergo sicut ex justa causa potest absolute rejicere tam secularem, quam Regularem, quid ni etiam possit eos solum admittere pro certo genere personarum, pro certo loco aut tempore? Non apparet ulla ratio disparitatis.

Enimvero potest aliquis esse idoneus ad audiendos viros, & non foeminas propter minorem gravitatem, aut propter juvenilem aspectum; aut propter aliquam suspensionem de ipso conceptam; ergo potest judicari aptus ad illas Confessiones, & non ad istas. Item potest aliquis aptus esse ad Confessiones puerorum vel rusticorum, & non ad Confessiones mercatorum vel Iudicum, qui difficiliore casus habent; non ergo consistit ita in indivisibili iudicium approbationis, ut non possit dividi, & approbari aliquis ad unum locum, aut ad unum genus personarum; quin approbetur ad omnia loca, vel ad omnia genera personarum.

150. Consimiliter fieri potest, ut propter necessitatem & concursum poenitentium judicetur aliquis idoneus pro hac hebdomada, est propter morum levitatem, aut alium vite defectum, nequeat prudenter Episcopus ei fidere longiori tempore. Nonne propter necessitatem Ecclesia confidit omnibus Sacerdotibus in articulo mortis? Et tamen sine illa necessitate multis non fideret. Deinde potest esse justus timor, ne Sacerdos semel absolute approbatus, amplius non studeat, etiam in necessariis ad hoc ministerium, adeoque ne decursu temporis reddatur omnino ineptus; cur ergo talis non posset approbari pro uno aut altero anno, quo Epi-

scopus confidit de ipsius doctrinae permanentia? Neque hic casus, ut bene notat Lugo disp. 21. n. 58. metaphysicus est, sed quem experientia ipsa frequentius probat, quam oporteret.

Tertio, inquit Card. ibidem, potest contingere, quod Episcopus habeat notitiam, de probitate & idoneitate alicujus, sufficientem quidem ad probandum illum, non tamen sufficientem ad approbandum in perpetuum. Certum enim est minus requiri ad primum, quam ad secundum: minus enim requiritur ut aliquem in famulum recipias, quem si non placeat, possis postea rejicere, quam ut in conjugem, quem semel acceptum relinquere non possis. Minor etiam notitia sufficit ad recipiendum Novitium, quam ad dandam ei professionem. Hec ille.

Sed omnis similitudo claudicat, & haec similitudo in eo, quod absolute approbatus, possit reprobari superveniente eadem causa, propter quam poterat a principio limitate approbari; professio autem & Matrimonium sunt vincula indissolubilia.

Interim non dubito, quin aliquando Episcopus possit habere justam causam limitandi suam approbationem ad certum tempus, locum, aut personas. Sicut ergo absolute idoneum, tenetur absolute rejicere, pari ratione limitate solum idoneum, non solum potest, sed etiam tenetur limitate tantum approbare pro illo loco, aut tempore vel personis, pro quibus judicat eum esse idoneum.

Hac est communis sententia, quam docet Portel verb. Confessor Regularis, n. 3 ubi sic ait: Si Episcopus sine causa & pro consuetudine Regularis clare idoneos non approbet, nisi ad tempus unius anni, & hoc faciat omnibus; possunt tales idonei non stare illi approbationi annuali, sed habere se pro approbatis in perpetuum. Rodrig. tom. 1. qq. Reg. 59. a. 8. cum Henriquez lib. 3. de Poenit. c. 6. §. 4. Secus si talem approbationem annualem dei propter insufficientiam examinati, quoadusque plus discat. Aut si id facit, ut restringat pro uno oppido, vel pro solis foeminis, vel certo genere hominum. Talis enim restrictio fundata in insufficientia examinati valet. Rodrig. ubi proxime a. 4. Si vero clare idoneum Episcopus approbet pro solis hominibus, non vero pro foeminis, ed quod non habeat 40. annos aetatis, ait Vega verb. Confessor. cal. 7. quod valide poterit foeminarum Confessiones audire, & quod de hoc consuluit viros doctos. Hec ille.

Unde miror, quod Lugo supra n. 56. respondens ad hanc questionem: An possit approbari Confessarius cum limitatione ad tempus, ad personas &c. Negant, inquit, Aliqui, Vega in Sum. tom. 1. c. 62. cal. 7. Portel in dub. Reg. verb. Confessor n. 3. & probabile dicit Villalobos in Sum. tom. 1. tract. 9. dist. 53. n. 2. qui Omnes loquuntur de Regularibus;

151. Episcopus potest habere justam causam limitandi approbationem ad certum tempus &c.

Portel

Rodriguez Henriquez

Vega

152.

Pro opposita sententia perpetua. Lugo citat Portel, Vega & Villalob.

146. Regularis Breve no. X. & Alex VII.

147. Regularis Approbatio ab Episcopo proprii diocesis sibi non dicitur, cumque alieno et Bulla Pauli IV.

149. Probatur etiam per Communionem in peccatis.

Ratio a priori

Potest aliquis esse idoneus ad audiendos viros & non foeminas.

Pueros vel rusticos, & non mercatores vel Iudicos.

150. Potest esse idoneus pro hac hebdomada, modo de non pro illa.

laribus, quos dicunt non posse cum limitatione approbari, nec posse communiter dari causam justam talis limitationis; quia ubique eligitur in Parochum Sacerdos secularis 25. ætatis anno, & communiter approbatur sine limitatione ad Confessiones virorum & fœminarum, & pro tota vita: cur ergo Sacerdos Regularis non erit idoneus ad audiendas fœminas ante 40. ætatis annum? Hactenus Eminent.

153.
An Episcopus possit limitare Regulares ad audiendos viros tantum præcisè quia non habent 40. annos ætatis.

Sed non videtur prædictos Auctores legisse, aut certè minùs rectè intellexisse, ut patet ex verbis Portel suprà relatis. Nec aliud docet Villalobos, ut videre poteris apud Dian. p. 3. tract. 2. resol. 25. ubi citat ejus verba, quæ aliud non significant, quàm probabile esse, quòd Episcopus non possit limitare Confessarios Regulares ad audiendos viros & non fœminas, præcisè quia non habent 40. annos ætatis.

Villalobos.

Quod optimè probat Villalobos suprà dicens: Omnes Episcopi dant beneficium Parochiale Clerico 24. annorum sine ulla limitatione, & per consequens potest audire Confessiones mulierum; non obstante quòd non habeat 40. annos ætatis; ergo non potest habere rationem limitandi licentiam Religiosorum propter illum respectum, cum debeat præsumere in ipsis majorem virtutem. Ita Villalobos, & ante illum Vega.

154.
An praxis Episcoporum sit in contrarium; nam limitant Regularium Confessiones ad viros, & non ad fœminas.

Verùm, inquit Dian. suprà, praxis Episcoporum est in contrarium; nam limitant Regularium Confessiones ad viros, & non ad fœminas.

affirmanti.

Respondeo; limitant præcisè, quia non habent 40. annos ætatis, Nego; cum passim approbent absolute illos, qui non habent tot annos ætatis: possunt limitare, & aliquando limitant ob alias causas, transeat totum. Illi enim Auctores non loquuntur nisi de minori ætate, ut patet ex ipsorum verbis mox relatis. Et meritò sic loquuntur, cum præsumendum sit, Religiosum, etsi juvenem, attamen capacem esse ad audiendum viros & mulieres, æquè, si non magis, ac Parochum ejusdem ætatis, cum ipse ex Regula sua teneatur ad majorem perfectionem vitæ; & scientia in utroque possit esse æqualis, immo major in Religioso.

155.
Objectio.

Dices cum Lugone suprà n. 99. majus examen procul dubio debere præcedere per se loquendo circa probitatem & mores Parochi, ut illi committatur animarum cura & beneficium parochiale, quàm regulariter præcedat ad approbandum Confessarium. Unde non mirum, quòd Parochus approbatur ad omnium, etiam fœminarum Confessiones, & non Religiosus juvenis, quem Episcopus non cognoscit. Sic etiam Episcopus eligitur 30. ætatis anno, atque eo ipso approbatur ad Absolutiones & dispensationes gravissimas, quas Pontifex &

Concilia non possent prudenter confidere omnibus Religiosis, etiam sexagenariis: quia nimirum Episcopi electionem præcedit magnum examen circa doctrinam, prudentiam, probitatem & mores ipsius, qualem notitiam Pontifex non habet de omnibus Religiosis, etiam senibus. Hæc ille.

Respondeo; nos hic non negamus, quin possit Episcopus examinare Religiosos quoad doctrinam, & quoad mores, sed solùm dicimus, Religiosos propterea præcisè non esse rejciendos, quia non habent 40. annos ætatis; si enim Parochus potest esse aptus ad audiendum Confessiones ante illud tempus, æquè vel magis Religiosus. An autem aptus sit, examinet Episcopus; examinent ejus Superiores.

Certè præsumendum non est, Superiores præsentare illos, quos constat esse idoneos ad absolutam approbationem, maxime ex partemorum, de quibus ordinariè Episcopi non examinant; sed illud examen supponunt factum ab eorum Superioribus, qui meliùs novunt probitatem suorum subditorum. Quin etiam Superiores examinant subditos suos de necessaria scientia; unde duplex examen præcedit approbationem Regularium, unum suorum Superiorum, alterum Episcopi; cum tamen Parochus solùm examinetur ab Episcopo.

Et verò Religiosus 30. ætatis anno, putas, quia non possit eligi in Episcopum, æquè ac secularis? Scio, quia non putas. Cur ergo similiter 24. ætatis anno, non possit ei conferri beneficium parochiale, æquè ac Sacerdoti seculari? Si potest, ut nemo dubitat, cur non poterit approbari prævio sufficienti examine ad audiendas Confessiones tam virorum, quàm mulierum?

Ergo præcisè defectus ætatis 40. annorum non est causa sufficiens limitandi approbationem virorum, quod solùm intendunt præfati Auctores, perperam à Lugone allegati pro sententia simpliciter negante, Episcopum posse Regularem approbare cum limitatione ad certas personas, cujus oppositum expressè docent, quando subest justa causa.

Pro quo à S. Eminentiss. Card. Congreg. Regularium Declaratio data est die 2. Julii an. Domini 1587. quam refert Ioan. Bapt. Confertius in sua Collectione Privilegiorum 2. p. tit. 17. de Regularibus in Confessores deputandis cap. 4. in fine, cujus tenor est hujusmodi: *Regulares, qui ad Confessiones audiendas idonei generaliter ab Ordinariis, eorumque examinatoribus reperti & probati fuerint, generaliter quoque & indistinctè absque aliqua limitatione temporis, certorumque locorum, aut generis personarum admittantur in Diocesi propria. De ceteris vero, qui non adeò idonei reperientur, si petierint se admitti, arbitrio Ordinariorum relinquit, ipsos cum limitata facultate, prout iisdem Ordinariis magis expedire*

expedire videbitur, probare & admittere. Qui autem in domibus laicorum Confessiones ex causa audiverint, statim Parochum admonere teneantur, & si dem auditæ Confessionis pro medico adveniente relinquere. Hæc Congreg.

Fr. Michael Bonellus Card. Alexand.

Gregorius Pelearius Secret.

An autem limitationes, sine justa causa aditæ, valeant, ita quod injustè limitatus ad Confessiones virorum, invalidè absolvat fœminas, dicam Concluf. sequenti; ubi de injustè rejecto; impresentiarum ex prædicta Declaratione & aliis similibus, quas statim refero, concludunt Aliqui: Regularis in unâ Diœcesi semel absolute approbatus, nequit sine legitima insufficientiæ nota, vel per approbantem, vel per successorem reexaminari.

Huic sententiæ subscripsere (teste Carono in suis Thesisibus de Iure Regularium; Thesis 15.) 29. Doctores in quodam Consilio impresso Barcinonæ an. 1618. (& habetur in fine explicationis Bullæ Cruciatæ Eman. Rodrig.) non obstantè Decreto Pii V. Bullâ: *Romani Pontificis*. 133. apud Cherubinum §. 2. ibi: *Volumus tamen eos, qui semel ab Episcopo in civitate & Diœcesibus suis prævio examine approbati fuerint, ab eodem Episcopo iterum non examinari. Ab Episcopo autem successore pro maiori conscientia sua quiete examinari de novo poterunt.* Quæ Bulla expedita fuit an. 1571. 8. Idus August. adeoque diu ante præfatum Consilium, ut proinde DD. illi eam non ignoraverint.

Uti nec similem Declarationem Card. de anno 1587. quam hinc verbis refert Rodrig. tom. 1. qq. Reg. q. 59. a. 4. *Congregatio Concilii censuit, Regulares ad audiendas in civitate & Diœcesi secularium Confessiones semel ab Episcopo prævio examine approbatos, iterum ab eodem Episcopo non esse examinandos. Caterum à successore posse iterum examinari iuxta Constit. Sanctæ Memoriam Pii V. datam 8. Idus Aug. Pontif. sui an. 5. quæ à felicis recordationis Greg. XIII. non est revocata per reductionem privilegiorum Regularium ad terminos Conc. Trident.*

A. Card. Garraffa.

Respondeo i. de hac Declaratione non constare authenticè juxta Constitutionem Urbani VIII. superiùs allegatam.

Secundò respondent Aliqui, extare contrariam Declarationem in hæc verba: *Sacra Card. Congregatio sic censuit: Fratres Mendicantes semel examinati, non debent iterum ab Ordinario, nec etiam per successorem examinari. Illam referunt Zerola in praxi Episc. p. 1. verb. Confessores. §. 2. Ioannes de la Cruz de Statu Relig. l. 2. cap. 6. dub. 4. Concl. 3. Rodrig. qq. Reg. tom. 1. q. 59. a. 4. Ita Chassaing. de Privul. Reg. tract. 5. c. 2. propos. 2. Legi ego Ioan. de la Cruz & Rodrig. locis citatis, sed nulla*

in his fit mentio huiusmodi Declarationis. Fides ergo sit penes Auctorem.

Ad Bullam Pii V. respondet idem Auctor: revocatam esse pluribus confirmationibus privilegiorum ex certa scientia cum expressa derogatoria hujus restrictionis Pii V. & supplicante Philippo II. Hispaniarum Rege à Gregor. XIII. an. 1572. (ut habetur in Bullario pag. 1268. & seq. testante id Salgado in tract. de Supplicatione ad Sanctissimum t. p. c. 4.) reformatam fuisse; quod circa, inquit ille, præinserta Declaratio Card. revocationi dictæ Bullæ conformis emanavit, nec non sententia sub datâ 1594. die 2. Aprilis cuiusdam Camilli Caietani Patriarchæ Alexandrini Sedi Apostolicæ sub Clemente VIII. in Hispania cum potestate Legati de latere Nuntii, quam refert authenticam Rodrig. suprâ, quâ prohibet Archiepiscopis & Episcopis & aliis maioribus Prælatibus sub excommunicationis latæ sententiæ pœna, & aliis censuris & pœnis, ne Fratres Minores circa præfatum privilegium; quod existere declarat, impedire, perturbare aut molestare præsumant: Hactenus Chassaing. Verè an falsò, relinquo examinandum sedulo Lectori.

Ego Confirmationes illas cum expressa derogatoria hujus restrictionis Pii V. non potui hucusque invenire, neque reformationem Greg. XIII. nam Bullaria; quibus ego utor, non habent tot paginas. Sententiam autem Camilli legi apud Rodericum loco citato, & subscribo ipsissima ejus verba: *Camillus Caietanus Dei & Apostolicæ Sedis gratiâ Patriarcha Alexandrinus & S. D. N. Clementis divinâ providentiâ Papa VIII. eiusdem Sedis in Hispaniarum regnis cum potestate Legati de latere Nuntius: universis & singulis Ordinariis locorum, eorumq. Officialibus generalibus seu foraneis, nec non Parochialium Ecclesiarum Rectoribus seu Vicariis perpetuis eorum loca tenentibus infra limites & terminos Provinciae Conceptionis Ord. FF. Min. S. Francisci constitutis salutem in Domino. Noveritis pro parte discreti viri Fratris Bartholomæi de la Penna Provincialis dictæ Provinciae nuper gravi quærelâ & relatu ad audientiam nostram pervenisse, quòd licet Fratres dicti Ordinis semel Prædicatores & Confessores ab aliquo Episcopo, ipsi iuxta quamdam Constitutionem perpetuam felicis recordationis Pii Papæ V. de super editam, amplius examinari non possint, nec debeant &c. Nihilominus multi Vestrum Fratres & Professores Ord. S. Francisci ac Provincia huiusmodi circa præmissa viis indirectis molestare, perturbare & impedire præsumunt. Quare sicut pro parte ipsorum expONENTIUM ad nos recursum &c. Nos igitur executionem & debitum effectum Constitutionum Apostolicarum desiderantes, circumspèctombus vestris, Venerabiles Patres Episcopi & Archiepiscopi, atque alius etiam maioribus Prælatibus in virtute Sanctæ Obedientiæ, & sub interdicti ingressis Ecclesiæ, nec non vobis Officialibus, Vicariis ac Rectoribus & Vicariis*

R 3

160. Respondetur ad Bullam Pii V.

161. Sententiâ Camilli Nuntii Apostolici de hac controversia.

158. An Regularis semel ab Episcopo approbatus sit in Diœcesi, non potest sine legitima insufficientiæ nota reexaminari vel per approbantem vel per successorem.

159. Prima responsio.

157. Declaratio authenticè extat in Bulla Urbani VIII.

Zerola de la Cruz, Rodrig. de Privul. Reg. Chassaing.

perpetuis parochialium Ecclesiarum ac loca tenentibus, omnibusq; aliis, quos præmissa quomodolibet concernunt sub excommunicationis maioris lata sententia, alijsq; censuris & pœnis arbitrio nostro imponendis, & applicandis districte præcipiendo mandamus, ne dictos fratres S. Francisci dicta Provincia circa audiendas secularium Confessiones... contra Constitutiones & privilegia eisdem exponentibus, dictog; Ordini per Sedem Apostolicam concessa, quovis modo directè vel indirectè, mediatè vel immediatè, per se vel per alium seu alios aut interpositas personas impedire, perturbare, aut inquietare presumat, aut audeatis, seu aliquis vestrum audeat seu presumat, contrariis non obstantibus quibuscumq;e. Datum Madriti Toletana Diœcesis anno à Nativitate Domini 1594. die verò 2. Mensis Aprilis, Pontif. eiusdem S. D. N. Papa anno 3.

162.
Non satis constat de qua Constitutione Pii V hæc sententia loquatur.

Circa quam Senteptiam Nota, non satis constare, de qua Constitutione Pii V. loquatur, an de Constitutione, quæ incipit: *Esi Mendicantium*, in qua §. 2. sic scriptum habes: *Statuimus etiam, quòd ille, qui semel in una Diœcesi admissus per Episcopum fuerit, semper in eadem Diœcesi habeatur pro admissio, nec amplius examinari vel presentari in dicta Diœcesi debeat, tam quoad Prædicationes faciendas, quàm quoad Confessiones audiendas, nec aliquid pro prædictis exigi vel recipi debeat.* An verò de Constitutione quæ incipit: *Romani Pontificis*, in qua habentur verba supra contra doctrinam illam allegata.

Et si quidem de hac loquatur; quia fortè in illa Provincia Episcopus præsumebat reexaminare priùs à se examinatos & approbatos, manifestum est, illam Sententiam nihil facere pro doctrina illa. Unde in ea, sic intellecta, non potest fundari

163.

In quo ergo? In Concilio Trident. & iure communi, ad cuius terminos Greg. XIII. Bulla: *In tanta negotiorum*, de qua egimus Conclus. 2. reduxit utramque Bullam Pii 5. quidquid dixerit Declaratio Card. supra, quæ non constat authenticè. Atque ut constaret, equidem non obligaret: quia, prout notant quidam Auctores, ut Declarationes Card. obligent, requiritur, ut vel Papa det Breve, quo jubeat illas servari, vel Auditor Cameræ det monitorium in earum executione, seu sub censura mandet servari.

Quid requiratur ut Declar. Card. obligent.

Licet enim authentica forma faciat fidem talis Declarationis, quòd vera sit, & quòd ita judicaverit Congregatio in illa occasione, equidem ut illud iudicium sit quasi quædam lex Pontificia, & ut talis obliget, debet habere easdem conditiones, quæ requiri solent in alijs legibus, quarum una est, ut voluntas Legislatoris tamquam obligatoria intimetur & promulgetur, quod constat non esse factum per hanc Declarationem. Iam autem Conc. Trident. nusquam dedit facultatem Episcopis reexaminandi, sine legitima insufficientiæ nota, semel examinatos & approbatos à se, vel à suis prædecessoribus.

Conc. Trident. nusquam dedit potestatem reexaminandi Episcopis.

Dices; Bulla Greg. XIII. non fuit promulgata nec intimata, ut docet Navar. in Manuali cap. 27. ubi testatur, quòd licet Pontifex voluerit dictam Bullam promulgare, tamen postea non publicavit. Ita Chassaign tract. 1. cap. 5. prop. 6. Sed allucinatur, ut patet ex verbis Navar. quæ subijcio: Quoniam, inquit ille, promissimus, inferere hic tenorem cuiusdam Bullæ felicis recordationis Pii V. & moderationis eorum, de quibus in subiecta Gregor. XII. Bulla, si exiret interea (scilicet Bulla Pii V.) quæ (Bulla Pii V.) quia non exivit, solam hanc (Bullam Greg. XIII.) subijcimus, prout supra etiam promissimus. Hæc ille.

Ergo Navar. testatur Bullam Greg. XIII. non fuisse promulgatam, nec intimatam, qualis Consequentia? Imò potius testatur illam esse promulgatam, inferendo ejus tenorem loco citato. Magis autem testatur tunc temporis nondum fuisse publicatam Bullam Pii V. cum moderatione ab eodem concepta; sic quippe lego cap. 21. n. 5.

Præsertim quòd felicis record. Pius V. in Bulla motus proprii latà mense Julio 1567. declaravit, audientes Missas Festis diebus in Monasteriis Mendicantium, satisfacere huic præcepto. Cujus Bullæ tenor cum moderatione, quam ipsemet dicitur concepisse, si publicetur interea, ponetur in fine cap. 72. cum ergo ibi non ponatur, signum est non fuisse interea publicatam.

Quidquid sit de mente Navarri; & rei veritate, nunquam negabitur à Chassaign. Bullam: *Esi Mendicantium*, in qua Pius V. declarat, fideles satisfacere præcepto Ecclesiæ audiendo Missam in Ecclesijs Mendicantium, fuisse publicatam, quamvis ejus publicationem non inveniam apud Cherobinum, apud quem extat promulgatio Bullæ: *Romani Pontificis*, his verbis concepta: *Anno à Nativitate Domini 1571. indictione 14. die verò 22. Mensis Augusti, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris & D. N. D. Pii divinâ providentiâ Papa V. anno eius 6. retroscripte littere affixæ & publicatæ fuerunt in locis retroscriptis, per nos Ioannem Guetardum & Alamanum de Alamani Cursores.*

Philibertus Chapuis Mag. Curs. Similem publicationem Bullæ: *In tanta re-* rum, lego apud eundem Auctorem: *Anno à Nativitate D. N. Iesu Christi 1573. indict. 1. die verò 23. Mensis Martii, Pontificatus Sanctissimi D. N. D. Gregorii divinâ providentiâ Papa XIII. anno 1. retroscripte littere affixæ & publicatæ fuerunt ad valvas Basilicarum Principis Apostolorum, & S. Ioannis Lateranensis de Vrbe, & Cancell. Apostolica & in acie Campi florent per nos Ioannem de Soya, & Martum Antonium Brutum eiusdem S. D. N. Papa Curs.*

Antonius Ludovicus Mag. Curs.

Quis

Quis ergo adhuc dubitet de publicatione illarum Bullarum ?

Nec valet quod Chassang supra addit : Licet Bulla Greg. XIII. foret promulgata, non tamen vim haberet, dictam Bullam (Esi Mendicantium) revocandi ; quia Greg. in eadem Bulla declarat se moveri ad illam revocandam, quoniam ad ipsum pervenerat, quod ipsemet Pius illam per aliam ad se editam revocaverat : sed Pius V. nunquam dictam suam Bullam revocatoriam, si qua esset, publicavit, teste Narvar. c. 25. n. 5. ergo non fuit revocata per dictam Bullam Greg. XIII. quoniam, ut est communis sententia, cessante causa, cessat effectus, ubi in lege & statuto expressa est causa. Hæc ille.

Indubie cessat ; atqui hæc cessat causa in lege & statuto expressa, Neg. Sublump. nam causa non fuit publicatio Bullæ revocatoria, sed potius Bulla revocatoria non publicata. Ecce verba Pontificis Bullæ : In tanta §. 4. 5. & 6. Denique animadverso, quod ea omnia multis dubitationibus involuta, magnisq; difficultatibus obstructa, multas magnasq; dissensiones, altercationes, & lites inter prædictos locorum Ordinarios, & fratrum ipsorum Ordines, non sine gravi divini cultus & animarum detrimento, ac populorum scandalo, concitaverant, contra ac ipse sperabat, & præter suam expectationem, ut qui interdum conquereretur, multa aliter, aliq; sensu à se prolata fuisse, quam literis expressa essent. Cupiens (Pius V.) his mederi incommodis ; primò illa omnia, quæ Regularibus aliorum Ordinum, quam Mendicantium communicaverat, & secundò præmissa concesserit motu proprio revinxerit.

Deinde plenius providere volens prioribus literis à se quo ad ipsos Mendicantes magna in parte moderatis, omnes & quascumque alias literas, quæ de aliis Ordinibus & Congregationibus extra Mendicantium Ordines de Observantia nuncupatos emanaverant, omnino aboleverit, causas omnes iam de his etiam in Rom. Curia pendentes ad se advocando, lites extinguendo, ac formatos super illis processus, litesque sententias annullando, quemadmodum aliis suis literis in registro proximè compertis, nondum tamen publicatis, plenius continetur.

Postremo circa Confessoriorum Regularium, etiam Mendicantium approbationem iuxta Concilii prædicti Decretum faciendam, etiam Lectores in Theologia, graduatos, & certos alios tunc expressos comprehendere debere declaraverit (Bulla : Romani Pontificis, publicata, ut patet ex dictis) Nos hæc tantæ varietate cognita, quæ etiam ex multiplici literarum & Constitutionum editione procedit &c. Hactenus Gregor. XIII.

Quid tibi videtur benigne Lector ? Num cessat adæquata causa, quæ movit Greg. ad revocandas prædictas Bullas & literas, tam publicatas, quam non publicatas ? Clarum est quod non. Cur ergo cesset effectus seu revocatio ? Non video ; nisi fortè, in quantum idem Pontifex postea confirmavit in amplissima for-

ma privilegia FF. Minorum cum clausula derogatoria suæ antedictæ Constitutionis, Bulla quæ incipit : Ex benigna ; 1. apud Rodrig.

Exscribo clausulam derogatoriam : Non obstantibus præmissis ac Constitutionibus : Super cathedram Bonifacii &c. privilegiis quoque indultis & literis Apostolicis, etiam in forma Brevis per Leonem X. Clement. VII. Paulum III. Iulium etiam III. Paulum IV. Fium etiam IV. prædictos, ac etiam Pium V. & quoscumque alios Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac etiam Nos & Sedem eandem, etiam motu proprio ac scientiâ, & potestatis plenitudine similibus ac cum quibusvis irritativis, annullativis, cassativis, etiam privilegiorum eorundem revocativis, restrictivis, reservativis, exceptivis, restitutivis, declarativis, mentis attestativis, ac derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & in solitis clausulis quomodolibet, etiam pluries concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus &c. hæc vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus &c. Datum Romæ apud S. Petrum die 21. Martii anno 1575. Pontif. nostri anno 3.

Per hanc Bullam existimat Chassang, supra Greg. revocasse Bullam : In tanta. Sed alicui contrarium videri posset, eo quod non confirmet privilegia, nisi quatenus sunt in usu, & Sacris Canonibus & Decretis Sacri Concilii Tridentini non adversantur, ibi : Auctoritate Apostolica tenore presentium ex certa nostra scientia ac de Apostolica potestatis plenitudine, quatenus sint in usu, & Sacris Canonibus & Decretis Sacri Concilii Tridentini non adversentur, approbamus, confirmamus, & innovamus, perpetuamq; roboris firmitatem obtinere & firmiter observari.... decernimus.

Ergo hæc Bulla non revocat Bullam : In tanta, quæ omnia privilegia concessa Mendicantibus & non Mendicantibus à Pio V. reducit ad terminos Conc. Tridentini id est, revocat omnia privilegia, in quantum sunt contraria Decretis Conc. Trid.

Ut sit de hac controversia, planum est, Greg. XIII. Bulla : In tanta, noluisse revocare Decreta & privilegia Pii V. nullatenus contraria Decretis Conc. Tridentini. Inter illa autem est Decretum de non reexaminando & reprobando absque legitima insufficientiâ notâ ; quia nullibi illud reexamen sive à jure communi, sive à Conc. Tridentini, committitur Episcopo ; adeo ut etiam nequeat sine iusta causa reexaminare & reprobare Sacerdotes sæculares, est ab eis posset auferre jurisdictionem, quam prius delegaverat.

Ratio disp. est ; quia approbatio non est merus favor, sicut delegatio jurisdictionis, sed quasi sententia quædam, quæ semel prolata transit in rem judicatam, ac proinde revocari non potest pro libito iudicis, ut patet in aliis sententiis Iudicum tam Ecclesiasticorum, quam sæcularium. Quod si tentet revocare, cum sit sententia iniusta, nullum habebit effectum, nec poterit auferre jus jam acquisitum. Ita probabi-

168. Affirmat Chassang.

169. Bulla : In tanta, non revocat Decreta Pii V. quæ non sunt contraria Concilii Tridentini.

Episcopus non potest sine iusta causa reexaminare Sacerdotes sæculares, quâvis possit auferre ab eis jurisdictionem.

166. An Bulla Greg. XIII. in tantâ sit revocata per Bullam Greg. XIII.

167. An per Bullam Greg. XIII. revocentur Bullæ, in tantâ.

164. An Bulla Greg. XIII. in tantâ sit revocata per Bullam Greg. XIII.

165.

166.

167.

168.

169.

Suarez.
Lugo.
Dicastillo.

habilitate docuit Suarez disp. 28. sect. 8. n. 7. quem sequitur Lugo disp. 21. n. 64. Dicastillo. disp. 10. n. 299. & Alii.

Hinc Sacerdos secularis ita injustè reprobatus, est non possit audire Confessiones vi jurisdictionis Episcopalis, quam suppono validè revocatam; equidem possit validè absolvere vi Bullæ Iubilæi vel Cruciatæ, per quam accipit jurisdictionem à Pontifice. Et quia Regulares etiam extra Bullam habent jurisdictionem à Pontifice, ideo injustè sic reprobati per Approbantem, possunt, ut priùs, liberè audire Confessiones.

170.
Aliqui hic distinguunt inter Sacerdotes seculares & Regulares, Chassaing.

Aliqui videntur hic distinguere inter seculares & Regulares. Ita Chassaing. tract. 5. c. 2. proposit. 2. ibi: Dices, potest Episcopus Sacerdotem secularem approbatum iterum examinare, & si incapacem reperiat, reprobare; ergo de Regulari similiter est concludendum.

Responderur; secularem iterum posse examinari, & aliquo modo reprobari. Dixi; Aliquo modo, quia hæc reprobatio Episcopi non est dicenda revocatio approbationis, sed potiùs aut declaratio testimonii dati per errorem, aut peritiæ, in qua testimonium fulciebatur, desitio: at verò Regularis non potest amplius reprobari; quia non potest amplius examinari, functus est enim Ordinarius suo officio, nec postea quidquam amplius super hoc potest: maximè cum hæc revocatio cedat in injuriam Regularium & populi scandalum: ac propterea non possit mutare iudicium semel datum, juxta Reg. 33. de Reg. juris in 6. Mutare consilium quis non potest in alterius detrimentum. Alioquin posset etiam jus quæsitum alterius tollere, ut est istud Regulari acquisitum. Hæc ille.

Reg. 33. In-
ris de Reg.
Juris in 6.

171.
Herincx.

Consimiliter loquitur Herincx part. 4. tract. 4. disp. 5. n. 48. ubi agens de invalida revocatione sine justa causa, inquit: Quod saltem loquendo de Regularibus admitti potest; quia approbatio in iis non habet se per modum gratiæ, quæ revocari potest, sed per modum justæ sententiæ, quæ velut transit in rem iudicatam, & amplius revocari non potest durantibus rebus in eodem statu, & non appa- rente novâ causâ in contrarium: quemadmodum Iudex postquam sententiam pronuntia- vit, non potest sine justa causâ jus alteri collatum auferre.

Declar. Car-
din. pro illa
distinctione.

Unde Sacra Congregatio anno 1615. die 20. Novemb. decrevit: Ordinarius, Confessarius Regularis, alias ab ipsis liberè approbatus, ab audiendis Confessionibus suspendere posthac minimè licere, nisi ex nova causa, eaq; ad Confessiones ipsas pertinente, aut ob non servatum interdictum ab ipsis Ordinariis positum. Insuper Ordinarios Confessiones audiendi facultatem omnibus simul unius conventus Regularibus Confessariis, eadem Sacra Congregatione inconsultâ, nullo pacto adimere posse. Hactenus Herincx.

172.
Responsio
ad Declar.

Sed ut ab ultimo incipiamus, aliis verbis

hanc Declarationem refert Dicastillo disp. 10. n. 322. Ordinarius, ad quos us approbandi spectat, Confessarius alias ab ipsis liberè approbatus &c. Ubi, ut vides, omittitur ly Regulares, quo omisso etiam comprehendit Sacerdotes seculares.

Atque ut perperam foret omisum; nam etiam apud Averlam q. 16. sect. 6. invenitur expressum: ex illo Decreto ad summum sequitur illam revocationem seu suspensionem esse illicitam, ut patet ex ly Licere; multa autem valent, quæ tamen non licent; argum. cap. Ad Apostolicam 16. de Regul. ibi: Multa fieri prohibentur, quæ si facta fuerint, obviunt roboris firmitatem. Ergo ex illo Decreto non rectè probatur, revocationem approbationis sine nova causa esse invalidam respectu Regularium, sed respectu secularium.

Et sanè nescio, quare approbatio potiùs se habeat per modum gratiæ respectu secularium, quàm respectu Regularium (nam idem Auditor n. 25. supponit; secularius injustè subinde denegari approbationem) ac proinde cur secularibus minus acquiratur jus per approbationem, quàm Regularibus; aut cur Episcopus post unam examinationem Regularium, magis sit functus suo officio, quàm post unam examinationem secularium; vel quare revocatio magis cedat in injuriam Regularium, quàm secularium.

Quantùm ad scandalum populi, æquale sequitur ex una & alia revocatione, ut consideranti patet; ergo si propterea non possit mutare iudicium semel datum de idoneitate Regularium, neque poterit mutare iudicium semel datum de idoneitate secularium.

Dices cum Chassaing. supra; Benedictus II. Extravag. Inter cunctas de Privilegiis (cui Clement. Dudum de Sepult. non derogavit, juxta Sorum 4. dist. 18. a. 3. & innumeros, nisi in iis, quæ Extravag. Bonifac. VIII. Super Cathedraliam, erant contraria; alioquin inutiliter inserta fuisset communi juri posteriori titulo ut lex sequenda) loquens de licentia Regularibus concessa ad audiendas Confessiones secularium, sic ait: Datam verò licentiam per Dicesationum mortem nolumus terminari. Per hoc autem non intendimus, quod sæpe dicti fratres, qui ad hoc eligunt officium exercendum, plus habeant in audiendis Confessionibus & penitentibus uniuersis, quàm Parochiales Sacerdotes noscantur habere.

Ex quibus manifestè colligitur perpetua illa approbatio & licentia ad audiendas Confessiones, cum per mortem Diceselani non terminetur: sitque eadem aut saltem similis licentia Parocho concessa, quæ nec per mortem concedentis Episcopi, nec per ipsius contradictionem aut revocationem terminatur. Hæc ille.

Respondeo; etiam approbatio & licentia secularium non terminatur per mortem Diceselanorum, ut patet ex communi praxi. Deinde etiam licentia Parochi terminatur per revocationem

cautionem feu fufpenfionem Epifcopi ex iufta caufa, quin immo aliquando privatur fuo officio. Ergo ex eo præcisè quòd approbatio & licentia Regularium, fit fimilis licentiæ Parochi conceffæ (quòd non fit omnino eadem, patet; quia Parochus poteft delegare iurisdictionem, fecus Confeflarius Regularis) non fequitur, quòd Epifcopus non poffit eam ex iufta caufa revocare, feu fufpendere Regularem ab officio audiendi Confefliones. Ergo ex his præcisè non colligitur perpetua illa approbatio & licentia Regularium ad audiendas Confefliones.

Quin imò, reponis, colligitur; quia Epifcopus fupposito beneficio Parochiali non poteft tollere approbationem, efdè poffit Parochum fufpendere ab audiendis Confeflionibus, vel etiam private beneficio; licèt enim accipiat iurisdictionem à jure communi feu à Pontifice, non tamen finè fubordinatione, cùm immediatè fit fubjeftus Epifcopo. Iam autem Regularis iurisdictionem fuam habet immediatè à Pontifice finè fubordinatione, cùm fit exemptus à poteftate Epifcopi, & Summo Pontifici immediatè fubjeftus.

Refpondeo; quàmvis Regularis immediatè à Pontifice accipiat iurisdictionem, equidem cum aliqua fubordinatione ad Epifcopum, quia non nifi approbatus ab Epifcopo; ficut ergo ex iufta caufa ab Epifcopo rejectus nullam accipit iurisdictionem, efdè immediatè fubfit Pontifici; pari ratione ex iufta caufa reprobus ab Epifcopo, nequaquam retinet iurisdictionem, priùs collatam fub conditione legitime approbationis.

Et verò cur Epifcopus non poffit tollere approbationem, quam femel dedit Regulari, æquè aut magis, quàm poffit Parochum private fuo officio, quòd ipfi priùs contulit? Nonne Parochus tantùm, finon majus, jus habet ad beneficium, quàm Regularis ad approbationem? Si ergo Epifcopus poteft Parochum ex rationabili caufa private illo jure acquifito, cur non etiam Regularem? Sanè beneficium datum eft Parochi etiam in proprio commodum; nec tam facile recuperari poteft, quàm nova approbatio. Unde exiftimat Lugo difp. 21. n. 66. graviozem caufam requiri ad privandum Parochum beneficio femel collato, quàm ad revocandam approbationem Sacerdotis fæcularis vel Regularis, qui non habet beneficium Parochiale.

Itaque non video fufficientem rationem, concedendi Epifcopo eidem vel fuffeffori poteftatem reexaminandi & reprobandi Sacerdotem fæcularem, fecus autem reexaminandi & reprobandi Sacerdotem Regularem; cùm Trident. non diftinguat; ubi autem jus non diftinguit, neque nos diftinguere debemus abfque fufficienti ratione, qualem, ficut dixi, hinc non video; nam privilegium Pii V. quòd folùm loquitur de Regularibus, reductum fuit ad terminos ju-

ris veteris & Conc. Trident. Vel fi non fuit privilegium, fed folùm Declaratio Conc. Trident. eo ipfo etiam comprehendit fæculares, cum Trident. (ficut ftatim dixi) non diftinguat inter fæculares & Regulares.

Loquitur autem Pontifex de Regularibus, quia ipfis Epifcopi fpecialiter in hac re erant molefti, ut manifefte conftat ex Bulla: *Efti Mendicantium* §. 1. ibi: *Hinc eft; quòd nos attendentes plerofque ex venerabilibus Fratribus noftis Archiepifcopis & Epifcopis, qui eofdem Ordines (Mendicantium) præcipuè tanquam fructiferos in agro Domini palmetes & colere & adjuvare deceat, non folùm id exequi negligere, verùm etiam Concilii Trident. Decretis in pravam fenfum revertis, eos & eorum quemlibet variis afficere incommodis & perturbationibus, eorumq; privilegium non modicè afferre gravamen.*

Porro inter cætera gravamina, fecundum exprimitur fub hac forma verbotum: *Quorundam etiam locorum Ordinarium, quofdam Religiofos probos viros & idoneos, etiam à fuis Superioribus approbatos, ad Confefliones audiendas admittere nullo modo volunt. Quidam ex eis volunt, non folùm fingulis annis, fed etiam pluries in anno in aliquibus partibus eofdem Confeflores fibi præfentari in aliquibus verò oppidis tam Epifcopi feu eorum Vicarii, quam Presbyteri Curati, nolunt ut Fratres Mendicantes vocati ad audiendas Confefliones infirmorum, maxime fi infirmitas eft gravis, aut etiam fanorum in privatis locorum domibus, vel alibi præterquam in fuis Ecclefiis aut Monafteriis poffint accedere. Quid clarius?*

Aliud privilegium ejuſdem Pontificis, quòd citat Chaffaing fuprà: *Regulares ab Epifcopo femel examinatos, iterùm examinari non poffe: nec eo defuncto à fubfequente, fi finè alicuius Ordinis Mendicantium, citat, inquam, ex Navarò c. 27 & Henriquez lib. 3. de Pœnit. c. 6. in annot. non invenio in illis Auctoribus, & ideo non adhibeo fidem.*

Sic autem lego apud Henriquez: *Pius V. proprio motu anni 67. pro Mendicantibus ait: Ut Regularis, femel approbatus, ab Epifcopo eodem finè caufa non poffit reprobari, & in Bullis fuis femel approbatus fit idoneus .... quòd non eft contra Conc. Trident. & ideo non revocatur. Hæc ille, citans Navarrum c. 27. n. 264. ubi tamen non meminit hujus motus proprii Pii V. fed n. 286. docet, femel præſentatum & admiſſum non indigere novâ præſentatione, etiam fi aliquoties exierit Dicecefim, in qua fuit præſentatus.*

Cæterùm, fi credimus Henriquez, patet Regularem cum caufa poffe ab eodem Epifcopo reprobari, & fæcularem non poffe finè caufa; quia illud Privilegium folùm eft declaratio Conc. Trident. quòd æqualiter refpicit Regularem & fæcularem. Meminit autem fpecialiter Regularis (ficut ftatim dixi) propter fpeciales moleftias Epifcoporum. Nec mirum quòd Epifcopi fpecialiter moleftent Religiofos, quia non poffunt aliter impedire eos ab audiendis Confeflionibus; nifi negando vel revocando appro-

Quare Pius V. fpecialiter loquitur de Regularibus.

178. Expenditur, aliud privilegium Pii V.

Chaffaing. Navarri. Henriquez.

S bationem;

Replica.

175. Refpondeo.

Lugo.

177. Conc. Trident. non diftinguit inter Sacerdotem fæcularem & Regularem.

175. Solvitur.

bationem, sæculares autem possunt impedire subrahendo jurisdictionem, quam eis delegaverant.

179. Tam factis quam Regularis cum legitima nota insufficientiæ potest re-examinari.

Quæ cum ita sint, videtur dicendum, nisi aliquid aliud obstat; neque sæcularem, neque Regularem, sine legitima causa, vel ab eodem, vel à successore posse reexaminari & reprobari, & reprobationem aliter factam esse invalidam. An autem aliquid aliud obstat, doctioribus relinquo examinandum. Ego dico, tam sæcularem, quam Regularem, cum legitima nota insufficientiæ, seu ab eodem seu à successore, non solum posse, sed etiam debere reexaminari & reprobari, & reprobationem sic factam esse validam, non obstantibus quibuscumque privilegiis hæctenus emanatis.

Probatio.

Non est enim verisimile Pontifices voluisse concedere privilegia Regularibus, cum manifesto periculo animarum, quale periculum certo imminet, dum legitime notati de insufficientia sive ex parte scientiæ; sive ex parte morum, permittuntur audire Confessiones. Sicut ergo Concil. propter hoc motivum, primum examen commisit Episcopis, ita etiam credendum est, commisisse reexamen, & per consequens reprobationem, suppositâ legitima notâ insufficientiæ.

Contrariū videtur docere Rodrig. gues.

l. 11. ff. de 28m.

Quidquid in contrarium videatur dicere Rodrig. tom. 1. qq. Reg. q. 59. a. 4. ubi respondens ad hanc objectionem: Medicos corporales semel approbatos, possunt succedentes Protomedici examinare & reprobare propter periculum, quod vertitur in exercitio artis suæ; argum. l. 11. ff. de Muneribus, ibi: *Reprobari posse Medicum à Repub. quâvis semel approbatus sit, Divus Magnus Antoninus cum patre rescripsit.* Ergo semel examinati ad audiendas Confessiones possunt ab Episcopis examinari, quia fieri potuit, quod malè fuerint examinati aut perfunctoriè, vel quod postea fuerint facti deterioris conditionis.

180. Quare hoc privilegium fuerit concessum FF. Minor. & Prædic. ex eodem Auctore.

Ad hoc, inquam, argumentum respondens præcatus Auctor, sic ait: Hoc (scilicet FF. Minores & Prædicatores non posse reexaminari ab Episcopis) fuit ita à Sede Apostolica concessum propter præstantissimos viros in dictis Religionibus existentes, uberes fructus spirituales in vinea Domini Sabbath fructificantes, quorum Prælati invigilant maxime super eorum sufficientia, eos sæpè sæpiùs examinando. Ad eò ut in nostra Minorum Religione particulari statuto caveatur, ut in qualibet visitatione rigoroso examini à Patribus Provincialibus subdantur. Et ita noluerunt Summi Pontifices de ista Prælatorum cura & solitudine confidentes, eos, postquam semel fuerint examinati ab uno Ordinario, ab eodemque approbati, amplius ab eo & eius successoribus examinari, approbari vel reprobari, nisi particulari commissione, ipsi à Sede Apostolica concessâ.

Et sic in Conc. Trident. sess. 5. c. 2. de Re. for. ipsis ut Legatis à latere (qui habent in suis Provinciis eandem auctoritatem, quam habet Summus Pontifex, exceptis his, in quibus ipsi coarctantur & restringuntur, ut tradit Sylvester ti. *Delegatus* n. 12.) delegatur facultas, quâ possunt procedere contra dictos Prædicatores & Confessarios scandala in populo seminantes, & errores in Confessionibus & prædicationibus dicentes. Hucusque Rodrig.

Sed imprimis, in Concil. Trident. non fit mentio Confessoriorum, ut patet ex verbis quæ subscribo: *Si verò, quod abest, Prædicator errores aut scandala disseminaverit in populum, etiam si in Monasterio sui, vel alterius Ordinis prædicet, Episcopus ei prædicationem interdicit. Quod si hæretic prædicaverit; contra eum, secundum iuris dispositionem aut loci consuetudinem procedat, etiam si Prædicator ipse generali vel speciali privilegio exemptionis se esse prætenderit; quo casu Episcopus auctoritate Apostolica & tamquam Sedis Apostolica Delegatus procedat. Cuncti autem Episcopi, ne quis Prædicator vel ex falsis informationibus, vel alias calumniis vexetur, iustamq; de eis conquerendi occasionem habeat. Hæctenus Concil.*

Ergo ex illo cap. nullum jus competit Episcopis reexaminandi & reprobandi Confessarios, est error in Confessionibus dicentis, nisi per argumentum à paritate rationis; quod non valet semper in positivis. Dico; *Semper*, quia aliquando valet, quando videlicet est necessarium ad evitandum absurdum, sicut hic videtur necessarium: nam absurdum est Episcopum, cui ex officio incumbit providere gregi suo de idoneis Confessariis; non posse publicè inidoneum, sive sæcularem, sive Regularem, ab officio suspendere aut reprobare.

Unde iustissime Pius IV. ordinavit, quod S. Inquisitionis Tribunal procedat contra Confessores, qui in actu Confessionis, vel juxta actum Confessionis mulieres ad peccandum sollicitant. Ita Rodrig. supra, referens Constitutionem Pontificis sequentis tenoris: *Venerabili Fratri Archiepiscopo Hispanensi in Regno Hispania hæretica pravitate Inquisitori Generali Pius Papa IV.*

Venerabilis Frater salutem & Apostolicam benedictionem. Cum sicut nuper non sine animi nostri molestia accepimus diversos Sacerdotes in Regno Hispaniarum, atque etiam in civitatibus & Diocesis curam animarum habentes, sive eam pro aliis exercentes, aut alias audiendis Confessionibus penitentium deputati in tantam proruperint iniquitatem, ut Sacramento Penitentia in actu audiendis Confessionibus abutantur: nec illi, & qui id instituit, Domino Deo & Salvatori nostro Iesu Christo iniuriam facere vereantur, mulieres videlicet penitentes ad actus inbonestos, dum earum audiunt Confessiones, alliciendo & provocando &c. Nos in animum inducere nequeantes, quod qui de fide Catholica rectè sentiunt,

181. Conc. Trid.

As. Trid. sess. 5. c. 2. de Re. for. de his Episcopis re-examinandi & reprobandi Confessarios.

182. Pius IV. ordinavit quod S. Inquisitionis Tribunal procedat contra Confessores, qui in actu Confessionis mulieres ad peccandum sollicitant.

183. Et episcopi facti fructificantes.

Sacra.

Sacramentis ab Ecclesia Dei institutis abutantur, aut illis iniuriam faciant, Fraternitati tuae.... per praesentes committimus & mandamus, quatenus per te, vel alium, seu alios a te deputandum seu deputando, contra omnes & singulos Sacerdotes dictorum Regnorum, ac illarum Civitatum, & Diocesium, de praemissis quomodolibet diffamatos tam seculares, quam quorumvis etiam exemptorum, ac Sedi Apostolice immediatè subiectorum Ordinum Regulares, cuiuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, conditionis & praeminentiae existant, tam super praemissis, quam super fide Catholica, & quid de ea sentiant, diligenter inquiras, & iuxta facultatem tibi contra haereticos, aut de haeresi quovis modo suspectos à Sede Apostolica concessam continentiam & tenorem procedas, ac culpabiles reprobos, iuxta excessum suarum qualitatem, prout de iure fuerit faciendum, debitè precedentè degradatione, secularis Iudicis arbitrio puniendos tradendo. Non obstantibus &c. Datum Roma apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris die 16. April. an. Domini 1561. Pontif. nostri anno 2.

Hæc, inquam, ordinatio iustissima est; & credam ego, Episcopum non posse Regularem suspendere ab audiendis Confessionibus reexaminando & reprobando, quem publicè novit inidoneum; & nihilominus à Superiore sciente & negligentè exponitur ad audiendas Confessiones? Profectò malè provifum foret Ecclesiæ, si in illis circumstantiis Episcopus non haberet potestatem reexaminandi & reprobandi.

Hinc ad objectionem, quòd malè provifum sit Ecclesiæ, si Episcopus non possit reprobare Regulares, Chassaing suprà Respondet; optimè provifum Ecclesiæ: potest enim Episcopus monere Regularem, ut abstineat: & si post monitionem non desistat, monere Superiorem, qui si non provideat, poterit ille providere: restituitur enim tunc in suum jus pristinum, à quo per privilegia spoliatus fuit. Hæc ille.

Sed, dicit aliquis; unde constat, Episcopum jure suo per privilegia fuisse spoliatum? Quippe (nisi præter iam dicta aliquid aliud obftet) non videtur unquam habuisse jus reexaminandi & reprobandi, nisi cum nova causa: sicut Iudex nunquam habet jus revocandi justam sententiam semel latam, nisi cum nova causa.

Unde non valet, quod ait Sanchez in Select. Disput. 48. n. 18. In Concil. habetur, nullum Regularem posse audire Confessiones, absque approbatione ab Episcopo; & cum non restringat, quòd unica tantùm sufficiat; relinquunt approbationem suæ naturæ, quæ revocabilis est. Probat autem hanc revocabilitatem exemplo legis, quæ à successore revocabilis est, estò ex sui natura habeat perpetuitatem.

Respondetur; etiam lex revocabilis est ab eodem Legislatore, ergo ex vi Concil. Re-

gulares non tantùm à successore possent reprobari absque ulla ratione, sed etiam ab eodem Episcopo, quod an admitteret Sanchez, nescio; neque enim expressè satis loquitur de hoc casu.

Deinde; disparitas est inter legem & approbationem, quòd lex dependeat à sola voluntate Legislatoris, nec per eam acquiratur subditis aliquod jus, aut injuria eis fiat, si non feratur talis vel talis lex; quid ergo mirum, si vel idem Legislator, vel successor ejus possit eam revocare? At verò approbatio est actus debitus ex iustitia Sacerdoti idoneo, ita ut Episcopus faciat injuriam Sacerdoti idoneo; si eum non approbet, & per approbationem acquiritur Sacerdoti jus: quid ergo mirum, si absque causa non possit nequidem validè reprobari?

Siquidem atitè Trident. Episcopus nullum habebat jus examinandi & approbandi, sed absque examine & approbatione poterat absolvere quilibet Sacerdos supposità jurisdictione; ergo neque post Trident. habet jus reexaminandi & reprobandi; licet enim Trident. det jus examinandi & approbandi; attamen cum non extendat illud ad reexaminandum & reprobandum semel legitime approbatum, relinquit approbationem suæ naturæ, quæ non est revocabilis, neque ab eodem, neque à successore, nisi ex justa causa, exemplo justæ sententiæ, per quam aliquis acquisivit jus in aliquam rem. Immo etiam exemplo legis; per quam simile jus subditis fuisset acquisitum. Item exemplo privilegii, quod sine causa invalidè revocatur, quando transit in contractum aut quasi contractum.

Unde non videtur audiendum, quod ait de Scildere in sua Synopsi de Sacram. §. 90. Validè revocatur approbatio circa singulos cum examine approbatos, eò quòd revocatio auctoritatem testimonii dati destruat; hoc dico, minus placet: neque enim approbatio est simplex aliquod testimonium; sed est juridica quædam declaratio, quæ se habet tamquam iusta sententia, ex iustitia debita.

Atque ut esset simplex testimonium idoneitatis, manet illi testimonio salva sua auctoritas, donec constet de iusta ratione revocandi; sicuti in aliis judiciis manet auctoritas testimonii dati, donec qui testimonium dedit, illud legitime revocet, probando ejus insufficientiam seu defectum.

Confirmatur ex cap. Accepimus 13. de Ætate & qualit. & ord. præf. ubi sic ait Innoc. III. Licet in Ordinationibus Clericorum, illam tu ac praedecessores tui diligentiam debueris adhibere, ut minus idonei non ordinarerentur à vobis, ac idèd post promotionem eorum exceptionem non poteris pretendere contra illos: nisi fortè postquam promoti fuerint, reddiderint se indignos; ex superabundanti

185.
Cur possit
lex sit re-
vocabilis,
quam ap-
probatio.

Approbatio
ex natura
sua non est
revocabilis.

186.
De Scildere

Approbatio
est juridica
quædam de-
claratio in-
star senten-
tiæ.

187.
Eam non
posse revo-
cari sine ju-
sta causa
confirma-
tur ex c. 13.
de Ætate &
qual. &c.

181.
Cm. Vid.

An Tri-
dent. s. ca.
de Refor.
de iur. Ep.
scopis re-
examinandi
Confessiones
dicendum
sint.

183.
Responsio
Chassaing
ad quæ-
dam obje-
ctionem.

182.
Plus 17.
ordinatio
quod S. de
qui p. 10.
procedit
concomi-
tante, qui
in Concil.
ordinatio
interdicit
reprobationem

184.
Ad appro-
bationem
sui sit revo-
cabilis.
Idem Sanchez

tamen, quando scribere pro talibus nos oportet, facimus in litteris nostris apponi: ut si ordinatus, pro quo scribimus, idoneus habeatur, & Ecclesiastico beneficio non indignus, et ab Ordinatore vel successore ipsius competens beneficium tribuatur; cum & si recum de iure agere vellemus, te possemus merito ad provisionem eorum compellere, quos à te, vel prædecessoribus tuis ordinatos fuisse constaret, eo præsertim, quod ad obtinendum Ecclesiasticum beneficium eos debes idoneos reputare, quos ad Ordines suscepisti.

Ubi Gloss. in exposit. casus: Nota argum. quod semel examinatus amplius examinari non debet, nisi de iis, quæ postea contingunt. Et verb. Examinari ait: Patet quod aliqui sæpè examinantur.... Sed videtur quod tantummodo debeant examinari de iis, quæ postea contigerunt.

188.

Quo ergo jure Episcopus Sacerdotem sæcularem, vel Regularem, manente à parte rei eadem sufficientià & idoneitate, semel simpliciter & absolutè approbatum, nullà causà superveniente, sed ex mera sua voluntate iterum examinabit & reprobabit, per consequens auferet ab eo jurisdictionem, delegatam sibi à Pontifice per Bullam, aut aliud privilegium?

Si Pontifex de jure poterat compellere Episcopum Zamoremsem (de quo agitur in præallegato cap.) ad provisionem eorum, quos semel judicaverat idoneos, promovendo eos ad sacros Ordines (estò revocaret suam testimonium, asserens non esse idoneos) nisi postquam promoti fuerint, reddiderint se indignos; dicam ego, Pontificem tantam dedisse potestatem Episcopis, ut possent Sacerdotem, promotum ad audiendas Confessiones, verè dignum & idoneum judicatum, nudà voluntate absque alia ratione privare suà dignitate & idoneitate? Non dicam, nisi majus habuerò fundamentum, eo, quod hic ab Adversariis fuit allegatum. Similiter nunquam dixero; Episcopum, vel eundem, vel successorem, non posse reexaminare & reprobare eum, qui, postquam promotus fuit, reddidit se indignum, quando de illa inidoneitate satis constat.

189.

Ratio potest sunt Religiosi reexaminari, quia raro constat de eorum in dignitate.

Hinc quia rarissimè constat de indignitate Religiosorum, quorum Prælati, ut supra dicebat Rodrig. invigilant maximè super eorum sufficientià, eos sæpè sæpiùs examinando, ideo rarissimè, saltem ab eodem Episcopo, possunt aut debent reexaminari; immo, attentis solum jam allegatis ab Adversariis, nec à successore, pro cujus conscientia quiete, nisi aliquid aliud obstat, abundè potest sufficere examen sui prædecessoris, & vigilantia Prælatorum. Si autem, etiam his non obstantibus, meritò conscientia ejus foret inquietata, tunc poterit reexaminare pro conscientia suæ quiete.

190.

Nec aliud voluit Pius V. Bullà: Romani

Pontificis, sæpiùs allegata. Vel si plus voluit, Bulla revocata fuit per Gregor. XIII. Bullà; In tanta, per quam rediit Bullam Pij V. ad terminos Juris veteris & Concil. Trident. Porro jus vetus non requirit ullum examen Episcopi, sed omnes Sacerdotes jure veteri ante omne examen & approbationem Episcopi erant capaces jurisdictionis accipiendæ, supposità scientià, alioquin necessarià ex jure divino. Iure autem novo Concil. Trident. est necessaria approbatio Episcopi, prævio, vel non prævio examine, ut patet ex hæcenus dictis; quod jus, utpote correctorium seu restrictivum juris antiqui, intelligendum venit de unica approbatione pro singulis Diocæsis, quæ non variantur mortuo Episcopo, sicuti non variatur Ecclesia mortuo Pontifice, sed manet semper eadem. Ergo semel approbatus in aliqua Diocæsi semper manet approbatus in illa Diocæsi, quia semper manet eadem.

Respondet Ioan. Sanchez supra: quàmvis mortuo Episcopo maneat materialiter eadem Diocæsis, formaliter est diversa; & diversum Tribunal: ob quod tradunt DD. mandata specialia emortui Episcopi cessare, quàmvis non expirent mandata per modum constitutionis & legis edita: cum de natura legis sit esse perpetuum. Hæc ille.

Sed, meo iudicio, si aliqua est diversitas potius materialis, quàm formalis; quia quod hic vel ille homo sit Pontifex vel Episcopus, planè quid materiale est, cum omnes habeant, ut suppono, eandem potestatem, per consequens non diversum formaliter, sed idem Tribunal; sicut Vicarius Pontificis vel Episcopi habet idem formaliter Tribunal cum Pontifice vel Episcopo, quia habet eandem potestatem, ita ut à Vicario Episcopi non possit appellari ad Episcopum.

Atque ut Tribunal Episcopi successoris esset formaliter diversum, & materialiter idem, ubi scriptum est, quod sufficiat diversitas formalis, ut Episcopus successor sine nova causa possit revocare approbationem sui prædecessoris? Nonne Episcopus successor sine nova causa potest reformare sententiam sui prædecessoris, sententiam, inquam; quæ jam transiit in rem judicatam? Nunquid potest quempiam privare beneficio collato à suo prædecessore, & jam pacificè possesso? Cur ergo poterit me privare sine causa approbatione, & per consequens jurisdictione à Pontifice mihi delegatà, quam hucusque pacificè possideam? Existimo prorsus; Episcopum id nec licet, nec validè facere posse, nisi conset, Pontificem potestatem hujusmodi specialiter ei concessisse. An autem id constet, videant illi quorum interest.

Sed nunquid bene sequitur, non potest Episcopus, sine causa validè reprobare semel appro-

